

Handläggare
Madeleine Hagerth
Telefon: 08 - 508 21 051

Till
Älvsjö stadsdelsnämnd
2014-05-22

Remiss om departementspromemorian Samordnat ansvar för vissa familjefrågor KS 001-563/2014

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen
2. Omedelbar justering.

Lars Arvidsson
Stadsdelsdirektör

Göran Sjödin
Verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat remiss om departementspromemorian *Samordnat ansvar för vissa familjefrågor* till bl.a. Älvsjö stadsdelsnämnd för yttrande.

I promemorian framgår att Myndigheten för internationella adoptionsfrågor (MIA) från 2015-03-01 också föreslås bli ansvarig myndighet för vissa familjefrågor och därmed byta namn till *Myndigheten för familjerätt och adoption*. Det ansvar och de uppgifter som Socialstyrelsen har inom det familjerättsliga området överförs till den nya myndigheten. Den ska också förvalta och utveckla den nationella strategin för föräldrastöd som Statens folkhälsoinstitut ansvarat för. Syftet med förändringen är att ge bättre medborgarfokus och en helhetssyn på barnfamiljers situation, förutsättningar och behov – med utgångspunkt från barnets bästa. Förslaget har fördelar både i medborgarhänseende och i effektivare förvaltning.

Förvaltningen är positiv till förslaget. Genom att ena familjestödsfrågor i en myndighet med uppdrag att förvalta och utveckla den kunskapsbas som finns med fokus på det preventiva arbetet, tydliggörs, utvecklas och förstärks ansvaret för dessa frågor.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom verksamhetsområde barn, ungdom och vuxna. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen 2014-05-15.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat remiss om departementspromemorian Samordnat ansvar för vissa familjefrågor till stadsledningskontoret, socialnämnden samt Rinkeby-Kista, Skärholmens och Älvsjö stadsdelsnämnder för yttrande senast 2014-05-23.

Promemorian

Promemorian innehåller följande delar;

1. Promemorians huvudsakliga innehåll
2. Promemorians lagförslag
3. Bakgrund
4. Nuvarande ansvarsfördelning av olika verksamhetsområden inom familjepolitiken
5. Överväganden och förslag
6. Konsekvenser
7. Plan för genomförandet
8. Författningskommentarer.

Överväganden och förslag

Frågor inom familjepolitikens område är idag fördelade mellan flera olika statliga myndigheter. Det gör det svårt att inom vissa verksamhetsområden skapa en helhetssyn utifrån de olika behov av råd- och stödinsatser som barn och deras familjer behöver under olika skeden i livet. Stödet är därför till viss del överlappande – särskilt inom adoptionsområdet och för föräldrastödande insatser.

En myndighet för vissa familjefrågor

En samordning inom ramen för det statliga åtagandet för familjestöd och familjerättsliga frågor, där även internationella och nationella adoptioner är en del, kan ge bättre medborgarfokus och

en helhetssyn på barnfamiljers situation, förutsättningar och behov med utgångspunkt i barnets bästa.

En renodling av ansvaret för familjefrågorna minskar den överlappning som finns, kan öka effektiviteten och möjliggöra ökat fokus på ett viktigt område. Ansvaret för familjerättsliga frågor, föräldrastöd och adoptioner bör därför samordnas i en myndighet. Myndigheten för internationella adoptionsfrågor (MIA) bör få i uppdrag att inordna berörda uppgifter i myndigheten som därmed får ett ökat ansvarsområde.

Inordnandet bör ske 2015-03-01 då Myndigheten för internationella adoptionsfrågor också föreslås byta namn till *Myndigheten för familjerätt och adoptioner*. Det nya namnet speglar de utökade uppgifterna och det mer samlade uppdraget.

Ansvarsområde och uppgifter för myndigheten

Till *Myndigheten för familjerätt och adoptioner* överförs det ansvar och de uppgifter som Socialstyrelsen har inom det familjerättsliga området. Myndigheten bör även förvalta och utveckla den kunskapsbas som tagits fram inom ramen för den nationella strategin för föräldrastöd som Statens folkhälsoinstitut (FHI) tidigare ansvarat för. Myndigheten bör också ha ett samordningsansvar för föräldrastödet som liknar det övergripande ansvar som FHI tidigare haft.

Myndigheten för familjerätt och adoption föreslås ha ansvaret för:

- Internationella och nationella adoptioner, inklusive förberedande stöd till adoptivföräldrar och uppföljning av genomförda adoptioner.
- Familjerättsliga frågor om vårdnad, boende och umgänge inom socialtjänsten samt därtill närliggande frågor om förebyggande stöd i form av t.ex. samarbetssamtal och familjerådgivning.
- Frågor om fastställande av faderskap och föräldraskap.
- Föräldrastödande insatser i olika sammanhang och för olika behov, inklusive den nationella strategin om föräldrastöd.

Konsekvenser

Organisationsförändringen kommer att leda till förbättrade förutsättningar för ett preventivt förhållningssätt i familjerättsliga frågor och bättre möjligheter för effektiva metoder för föräldrastöd att få genomslag i socialtjänstens arbete.

Detta bedöms i sin tur gynna ett jämställt föräldraskap samt förbättra barn och ungas levnadsvillkor. Förändringen bedöms varken leda till ekonomiska besparingar eller tillökade kostnader.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till förslaget om ett samordnat ansvar för vissa familjefrågor. Det är på det hela taget ett väl genomarbetat förslag där man har varit grundlig med förarbetet.

Målet är att skapa goda och trygga uppväxtvillkor för barn och ungdomar, att ge förutsättningar för familjer att få tid tillsammans och att uppmuntra jämställda familjer, oavsett familjekonstellation. Myndigheten ska genom sin verksamhet samordna och verka för universellt och riktat stöd i föräldraskapet inom flera samhällssektorer och arbeta för en hög kvalitet i familjerättsliga frågor inom socialtjänsten och i svensk adoptionsverksamhet avseende såväl internationella som nationella adoptioner.

Förvaltningen uppmärksammar särskilt förslaget om separationsteam och stöd vid svåra vårdnadstvister, då vi med oro ser ett ökat antal barn som far mycket illa i samband med vårdnadstvister. Att även den ekonomiska situationen ska belysas vid samarbetsamtal är betydelsefullt då ekonomin i samband med separation ofta skapar dilemman som drabbar barnet. Det finns också ett fokus i förslaget kring att uppmärksamma att barn kommer till tals i familjerättsliga frågor samt på vilket sätt och när detta sker. Särskilt betydelsefullt är det när det förekommit våld i familjen.

Genom att ena familjestödsfrågor i en myndighet med uppdrag att förvalta och utveckla den kunskapsbas som finns med fokus på det preventiva arbetet, tydliggörs, utvecklas och förstärks ansvaret för dessa frågor.

Förvaltningen föreslår därmed att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bilaga

Remissen